

DELA VSKA POLITIKA

Izkaža dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petina enostolpna vrsta Din 1,50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 44

Sreda, 5. junija 1935

Leto X

Blago ali človeka!

Ljudje smo bili vedno tega mnenja, da je živ človek več vreden kakor mrtva stvar. Tako mislimo ljudje. Docela drugače pa postopa kapitalizem. Kapitalizmu je najvišja vrednota dobiček, denar, blago. Ljudje so zanj le toliko pomembni, kolikor mu pomagajo kopičiti bogastvo. Ljudi je mnogo; kapitalizma ne briga, ali delavci poginejo v delu za njega. Kapitalizem pozna samo sebe, pa naj si bo to židovski, katoliški ali »nacionalni« kapitalizem. Kapital je kapital. Marx ga je kremenito označil, ko je zapisal o njem:

»Deset sigurnih odstotkov dobička — in že ga lahko povsod uporabiš, 20 odstotkov — postane živahen, 50 odstotkov — je že čudovito akrobat, za 100 odstotkov pogosti vse človeške zakone, 300 odstotkov — in ni več zločina, ki ga kapital ne bi riskiral, pa čeprav bi mu grozile vislice!«

Nihče ne bi mogel bolje karakterizirati naših tekstilnih in drugih kapitalističnih podjetij, ki so zaščitena z visokimi carinami, da prodajajo slabo blago za višje cene, kakor bi stalo uvoženo blago prvovrstne kvalitete. Pri vsem tem pa še izkoriščajo naše delavce tako, da človek ne bi mogel verjeti, če bi ne bila bridka resnica. Delavci in delavke, ki zaslužijo po tekstilnih tovarnah 3 Din na uro, so že kar srečni! Saj stavka v Kočevju že 14 dni 300 delavcev, ki zahtevajo minimalno mezdo 3 Din na uro!

Cinizem kapitalističnih dobičkarjev pa gre še dalje. Podjetja, ki dobesedno pijejo kri našemu človeku, ponujajo po časopisju in uganjajo splošno reklamo za svoje blago s parolami kakor:

»Opozorjamo Vas, da so naši izdelki — izdelki domače tovarne, ki daje delo in zaslužek domačim ljudem!« — Delo je dajajo, ali zaslužka ne! Ali ni skrajna nesramnost ponujati neko blago, češ, da so pri njem zaslužili domači delavci, ki pa so v resnici zastoj garali kakor tisti egiptovski sužnji, ki so umirali pri zidavi piramid. Pa egiptovski faraoni so bili vsaj toliko boljši, da za sužnje niso jemali Egiptčanov, temveč premagane tujerodce.

Kolikor podjetij zlorablja lepo domačo parolo »Kupuj domače blago!« Koliko podjetij s tujim kapitalom zlorablja nacionalno čustvovanje, koliko podjetij s tujim kapitalom si daje naslove »Jugo...« Vse je že »jugo«: Jugo-Steyr, Jugo-Ford, Jugo-Češka, Jugo-Bruna — v Kočevju, kjer se pa delavci bore za 3 Din in za izvajanje državnih zakonov, se jim pa upira sam »Triglav«!

Pri »Bati« in pri vseh sličnih družbah vidiš v izložbenih oknih »kupuj domače blago!«.

Mi pa pravimo: Ščitimo predvsem domačega človeka že zato, ker je človek, ščitimo človeka, ker sicer bo ta domači človek kmalu prišel do tega, da se ne bo mogel obleči ne z domačim ne s tujim blagom!

Rimska konferenca julija meseca?

Rimska konferenca s podunavskobalkanskimi državami utegne biti sklicana julija meseca.

Dr. Beneš v Moskvo. Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš potuje dne 9. junija v Moskvo.

Šest let socialističnega dela za kmeta

Na Danskem

vlada od 1929. leta socialnodemokratska stranka. S tem ni izgubila prav nič pristašev, temveč jih je še povečala. Ko so hoteli liberalci in konservativci resno ovirati njeno gospodarsko-socialno politiko, je razpisala volitve, da se državljani svobodno izrazijo o njenem delu. In socialdemokrati so narasli s 593.191 na 660.839 glasov; 42,7% volivcev se je izreklo za socialistično vlado. S to zmago je bilo omogočeno stranki, da je nadaljevala s svojimi reformami. In kako je Danska sedaj popolnoma drugačna od držav, kjer vladata fašizem in klerikalizem!

Danska je država visoko razvitega poljedelstva, ki pa je navezano na izvoz v glavnem v Anglijo. Ko je 1931. l. padel angleški funt šterling, je danska socialistična vlada zmanjšala tudi vrednost danske kro- ne, da jo je prilagodila angleškemu funtu. To finačno operacijo je vlada pravočasno izvedla in tako je mogla obvarovati danskemu kmetu ugodni položaj na mednarodnem trgu prašičev, masla in jajc.

V notranjosti države je vlada istočasno preprečila na eni strani velik dvig cen in po drugi znižanje delavskih in uradniških plač.

Tako so socialisti obvarovali kupno moč vseh konsumentov.

Za napredek kmetijstva je izdala kljub hudemu odporu gospode več zakonov o zboljšanju in racionalizaciji svinjereje, o pridelovanju in predelavanju sladkorne pese in o proizvodnji moke iz krompirja.

Domače žito je zavarovala pred inozemskim dumpingom z davkom na uvoženo žito,

s čimer se pa domači kruh ni prav nič podražil.

Dohodki od davkov na žito in maslo se vračajo malim kmetom za napredek njihovega gospodarstva.

Razen tega je socialistična vlada pomagala poljedelcem z znižanjem davkov in moratorijem dolgov. Zakon o znižanju davkov avtomatično predvideva zopetno zvišanje, čim se kmečki dohodki dvignejo čez določeno mejo.

Z zakonom o poravnavi je vlada omogočila znižanje kmečkih dolgov.

V ta namen je vlada ustanovila poseben fond v znesku 20 milijonov danskih kron (11 danska krona je vredna nad 11 Din). Z zakonom o moratoriju kmečkih dolgov se je omogočilo kmetom, ki jih je zadela kriza, da postopoma odplačujejo dolgove (zdaj morajo plačevati 20% od dolgov, ker se kmetijstvo že dviga). V zvezi s tem je vlada izdala ukrepe za

splošno olajšanje vseh dolgov in znatno znižanje obrestne mere.

S tem da je vlada socialistov zaježila kapitalistično špekulacijo in pravočasno izdala ukrepe za ozdravljenje vsega gospodarstva, je dosegla to, da na Danskem danes procvita že vse gospodarstvo, da se tam razvija gospodarska konjunktura, dočim še marsikje vlada najhujša kriza. S tem je bil podan tudi najzgovornejši dokaz, da je za kmeta rešitev le v zvezi s socialističnim delavstvom.

Skrajšanje delovnega časa pred mednarodnim uradom dela

Devetnajsta konferenca mednarodnega urada dela se sestane v Ženevi dne 4. junija ter bo reševala jako važne probleme. Med najvažnejše naloge konferenca spada s kolektivnimi ukrepi skrajšani delovni čas.

Direktor mednarodnega urada dela H. Butler je poslal vsem vladam članicam letno poročilo o delovanju mednarodne organizacije dela. Direktor poudarja, da je 1934 nastopilo nekako izboljšanje v gospodarskem položaju posameznih držav, zlasti v

primeri z letom 1933. Leto 1934. je pokazalo nekaj več stremjenja po načrtnem gospodarstvu, kar je ugodno vplivalo na gospodarstvo.

V svojem poročilu o skrajšanju delovnega časa, pa konstatira urad, da je doslej edino skrajšanje delovnega časa pomoček, s katerim se da omejiti nezaposlenost, ker nezaposlenost ni posledica trenutne slabe konjunktura, ampak posledica gospodarskega razvoja.

Nova narodna skupščina in senat

V ponedeljek, dne 3. t. m. sta bila sklicana parlament in senat. Narodni skupščini je predsedoval starostni predsednik Janković, ki je poslance nagovoril in jih opozarjal na dolžnosti. Na seji so bili izvoljeni štirje začasni tajniki, v torek pa je bila volitev 21 članov verifikacijskega odbora.

Tudi senat se je sestel. Ni pa na jasnem, ali se naj smatra njegovo zasedanje kot nadaljevanje ali kot novo, pri katerem bi bilo treba voliti nove funkcionarje.

Orožna industrija se izplača 14 milijonov čistega dobička

Delniška družba prej Škodove tovarne v Pilznu, je imela občni zbor dne 29. m. m. Čistega dobička je tovarna zaslužila 11.239.948,42 Kč (okoli 14 milijonov Din). Od tega dobička se razdeli 5 odstotna dividenda in po 13 Kč superdividende. Dividendi kupon za 1934 se od dne 31. maja 1935 plačuje po 29 Kč. Nad 4 milijone Kč je družba votirala v rezerve in v premijske namene. Predsednik družbe se je pohvalil, da je kriza premagana.

Preorientacija

V Ljubljani se je vršilo zborovanje poslancev in senatorjev dravške banovine. Tam so razpravljali o položaju v državi in seveda tudi o položaju v dravski banovini. Značilno je, da so obsodili napade na Jugoslovansko narodno stranko zaradi politične in gospodarske krize ter s tem priznali pomen stranke, katero so hoteli nespretno izločiti iz političnega življenja.

Izločitev te stranke bi bila mogoča le tedaj, če bi bila nova politika rodila uspehe. Tega pa ni bilo, ker je nemogoče. Zato je bila akcija v dravski banovini nekonsolidujoča, čeprav je proklamacija državne vlade pozivala k novemu pozitivnemu delu.

Če prav sodimo, gre sedaj za »personalno« reformo Jugoslovanske narodne stranke, ki čaka, da se jo zopet pozove k sodelovanju v režimski politiki.

Nova čehoslovaška vlada

Ministrski predsednik Malypetr je sestavil novo vlado, ki sestoji iz koalicije, kakor pred volitvami. Pri- tegnil je v koalicijo še češko obrtno stanovsko stranko. Nemški krščanski socialisti in slovaški klerikalci (Hlinka) niso vstopili v vlado. Vlada koalicija bo imela 166 glasov, torej 15 glasov absolutne večine.

Vlada je sestavljena takole: ministr. predsednik Malypetr (agrarec), zunanji minister dr. Beneš (nac. soc.), notr. minister dr. Černý (agr.), pravosodni minister dr. Derer (češ. soc. dem.), minister za izenačenje zakonov dr. Šramek (češka lj. str.), prosvetni minister dr. Krčmar (izven str.), poljed. min. dr. Hodža (slov. agr.), trgovinski minister Najman (češka obrtna str.), poštni minister dr. Franke (nac. soc.), prometni minister Bechyns (češki soc. dem.), min. za soc. skrbstvo Srba (češ. soc. dem.) min. za nar. zdravje dr. Czech (nem. soc. dem.), finančni min. dr. Trapl (izven str.), minister brez portfelja dr. Spina (n. km. zveza).

Kaj naj pa rečejo delavci?

Industriji so nezadovoljni z gospodarsko politiko

Predsednik industrijske zbornice VI. Arko je na zborovanju industrijev v Zagrebu grajal gospodarsko politiko v državi. Gospodarstvo vodi politiki, ki ga ne umeje. Več je dobrih politikov v gospodarstvu kakor v politiki dobrih gospodarjev. Gospodarskim ustanovam se odreka vpliv na gospodarsko politiko. To je zlo, ki ga je treba izpremeniti.

Pred stavko rudarjev v Ameriki

Rudarji v Zedinjenih državah so sklenili, da stopijo dne 17. j. m. v stavko. V stavko utegne stopiti 400 tisoč rudarjev. Stavka se mora smatrati kot neposreden povod odloka najvišjega sodišča glede gospodarskih reformnih zakonov. Pogajanja med delodajalci in delavci, da se podaljša kolektivna pogodba, ki poteka dne 16. t. m., so bila prejšnji torek brez uspeha prekinjena, to je, ko je najvišje sodišče izreklo svojo sodbo. To je namreč dalo podjetnikom pogum, da so se enostavnemu podaljšanju pogodbe uprli, če rudarji ne pristanejo na poslabšanje.

Kongres tovarniškega delavstva

I. kongres Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije
dne 9. in 10. junija v Kranju

Kongresa se bodo udeležili poleg številnih delegatov podružnic in doma-
ćih gostov iz Beograda in Zagreba, tudi tajnik Internacionalne tovarni-
ških delavcev s. De Jonge iz Amsterdama in tajnik Saveza kemičnih de-
lavcev Čehoslovaške s. Ferdinand Nadvornik iz Prage

V nedeljo 9. junija se bo vršil kon-
gres ob 9. uri dopoldne v društveni
dvorani restavracije Semen v Kra-
nju.

Zvečer ob 8. uri bo prosvetni ve-
čer »Svobode«, Kranj. Sodeluje tu-
di pevski zbor iz Hrastnika.

V ponedeljek, 10. junija:

Od 8. do 10. ure nadaljevanje kon-
gresu.

Od 9. do 10. ure promenadni kon-
cert delavske godbe »Zarje« iz Ljub-
ljane.

Ob 10. uri manifestacijsko zboro-
vanje delavstva, na katerem poroča-
jo: tajnik Mednarodne strokovne zve-
ze tovarniških delavcev s. De Jonge
iz Amsterdama; tajnik Saveza kemič-
nih delavcev Čehoslovaške s. Ferdi-
nand Nadvornik iz Prage; tajnik Uje-
dinjenega radniškega sindikalnega
saveza Jugoslavije s. Bogdan Krekić
iz Beograda.

Pozdravljeni delegati in vo- ditelji strokovnega gibanja!

9. in 10. junija se sestanejo v Kra-
nju delegati Splošne delavske stro-
kovne zveze Jugoslavije iz 30 podruž-

nic, ki bodo zastopali okrog 3000 čla-
nov. To je I. kongres zveze, ki je bila
ustanovljena in iz Opčega radniške-
ga saveza reorganizirana mesecu ju-
nija 1933. Delegati podružnic bodo na
svojem I. kongresu lahko s ponosom
zrli na svoje veliko uspešno in plodo-
nosno delo, saj je zveza od svoje
ustanovitve na članstvu napredovala
za nad 100%. Zveza je s svojimi po-
družnicami v zadnjih letih izvršila
ogromno število akcij za očuvanje in
izboljšanje delavskega položaja. Iz
svojih dosedanjih izkušenj bodo de-
legati podružnic napravili na kon-
gresu zaključke za novo, še uspeš-
nejše delovanje zveze.

V naši sredi bomo pozdravili tudi
druge goste našega vrhovnega foruma
iz Beograda s. Krekića in druge, zla-
sti pa zastopnika Mednarodne stro-
kovne zveze tovarniških delavcev
tajnika s. De Jonge in zastopnika
strokovnega pokreta naše sosednje
države Čehoslovaške s. Ferdinanda
Nadvornika.

Se enkrat prav pristočno pozdrav-
ljeni borci za delavske pravice in
boljšo bodočnost!

Nova francoska vlada

V Franciji imajo gospodarsko in
politično krizo. Bolj in bolj se za-
ostravajo gospodarske razmere in
kapitalisti hočejo izsiliti devalvacijo
franka. Flandinova vlada je zaradi
tega zahtevala od zbornice gospo-
darska pooblastila, toda ta poobla-
stila je zbornica odklonila s 365 gla-
sovi proti 202 glasoma. Toda enako
koncentracijsko vlado vseh parla-
mentarnih skupin, razen socialistov
in komunistov, je sestavil že v so-
boto ponoči predsednik zbornice
Ferdinand Bouisson. Očividno so
Flandinova pooblastila odklonile me-
ščanske stranke, ker je izjavil, da
noče sanirati financ z redukcijami
plač in pokojnin, oziroma s poslab-
šanjem socialnega položaja prebi-
valstva.

Bonissonovi vladi, ki je enako se-
stavljena, so pa stranke obljubile po-
oblastilo, ter jim je moral vsekakor
zagotoviti vir dohodkov iz bremen,
ki posestnih in denarnih močtev
ne bodo obremenjevali.

Socialisti in komunisti so se od-
ločno uprli poostitvi kapitalistične
diktature v tej obliki, ki se potem
utegne razpasti v najrazličnejšo zlo-
rabo. Tudi se devalvacija, ki jo za-
htevajo kapitalisti, lahko prepreči na
parlamentarni poti.

Širite naš list!

Tone Maček:

170

Slučaj Kumbergec

Meta je postavila na mizo krož-
nike in je vrezala par kosčkov potice
in par reznjev mesa, ki ga je vzela iz
velike košare, ki so jo prinesli seboj.

»Da bi se vsaj končalo, predno bo
naša košara izpraznjena. Za teden dni
bo zadostovala.«

»Nam se res ni treba vznemirjati.
Za teden dni smo prinesli seboj še
ostankov z gostije, prinesli smo seboj
vrečice s fižolom, s pšenom, z domačo
moko in suhim sadjem. Še krompir
so nam ponujali, pa ga nismo hoteli
vzeti, ker se ga lahko tu dobi. Čisto
brez beliča pa še tudi nismo. Vsaj za
en mesec smo preskrbljeni.«

France je zamahnil z roko:

»Če bo predolgo, bom šel domov
k materi. Se bom že preživljal.«

»Dokler bova midva imela, se bo
tudi zate našlo«, je odločila Meta in
pospravila z mize. Janez si je sezuval
čevlje.

Švica odklonila socia- listični predlog borbe proti krizi

Še je precej zaslepljenec, ali ven-
dar spoznanje bolj in bolj prodira

Ljudsko glasovanje v Švici je v
nedeljo odklonilo predlog socialistov
in strokovnih organizacij, da naj se
v ustavi določi jamstvo za socialno
eksistenco državljanov ter poskrbi,
da ne bo padala kupna sila naroda.

Kapitalistični krogi in listi so pred-
log odklanjali, češ, da je preveč so-
cialističen in bi socialistom pomagal
do politične moči.

Proti predlogu je glasovalo
562.770, za predlog 422.830 oseb.

Tudi Švico bo kriza prisilila, da
bo resno uvaževala širokokopotezne
socialnopolitične predloge.

Okoli amerikanske NIRE

Predsednik Roosevelt je naročil
justičnemu ministru, da naj po mož-
nosti, dokler ne bo zakonitih določb,
skuša s prostovoljnimi pogodbami
nadomestiti z razveljavljeno zakono-
dajo določene mere. Za vlado je sil-
no neprijetno, ker zahtevajo tisoči
podjetnikov, ki so bili kaznovani z
globami, denar nazaj, a ga je država
porabila za javna dela. Proti Roose-
veltovi zakonodaji je zlasti tudi libe-
ralna stranka ter že sedaj agitira
proti predsedniku.

»Da, mi nimamo prav nobenega
vzroka da bi se pritoževali. Za prve
tedne smo preskrbljeni, v skrajnem
slučaju se pa lahko naslonimo na
Reber, ki nas gotovo še ni pozabila
in ne bo odbila. Naše noge še tiče v
domači zemlji, naše žile so še raz-
predene po domačih goricah, iz naše
krvi še ni izpuhtel vonj domačih
brazd. Naše žrtve ne bodo velike,
naše zasluge lahke, v primeri z onimi,
ki jim je ta zakajena dolina postala
nova prava in edina domačija, ki
druge domovine ne poznajo, o drugi
niti ne sanjajo, ne oni ne njihovi očet-
je, ker so se že njihovi pradedje od-
trgali od svojega življenjskega vira.
Njim je danes življenjski vir mreža
temnih rogov pod zemljo, škripanje
tresalk v separaciji in »tinka-tank«
šepastih železnih vozičkov. Oni žive
iz rok v usta: kar so danes zaslužili,
so že jutrišnji dan zajedli, če niso
zajedli že prej, predno so prislužili.
Le malokateri je preskrbljen za en
mesec naprej. Če dva dni ne delajo,
se tretji dan lakota vsede na njihovo
ognjišče. In vendar so vsi brez izjeme
kričali:

Stavka pri „Triglavu“ v Kočevju še vedno traja

Kočevje, 2. junija.

Stavka 280 tekstilnih delavcev in
delavk pri tovarni »Triglav« v Ko-
čevju traja ob popolni solidarnosti
vseh že od 24. maja.

Kmetje dajejo stavkujočim delav-
cem živila, v Kočevju samem pa da-
jejo obrtniki in drugi podpore v de-
narju in blagu za delavce. Vse prebi-
valstvo se zaveda, da pomeni zmaga
delavstva izboljšanje položaja za vse
delovne sloje.

„Pohod“ in „Triglav“

Kakor »Jutro«, »Slovenec« in njim
sorodni listi molče o pravični borbi

kočevskega delavstva, tako se nji-
hovemu molku pridružuje tudi »Po-
hod«. Ta tednik smatra za glavno
svojo nalogo boj proti marksizmu.

Zakaj?

To naj povedo gospodje sami. Mi
ugotavljamo, da sta glavna odgovor-
na faktorja pri tovarni »Triglav« gg.
Franc Sirc iz Kranja in Leon Ge-
schwind z Dunaja. Isti g. Sirc je pa
član načelstva »Narodnoobrambne ti-
skovne zadruge«, ki izdaja »Pohod«.
Poleg njega so v tem načelstvu znani
ključavničarski mojster Rebek Jo-
sip, restavrater Ciril Majcen in urad-
nik Joško Zemljič, ki zastopa »pla-
ve« v Del. zbornici.

Za delavski zlet v Celju —

posebni vlaki iz Zagreba in Beograda

Za ljudski tabor v Celju 7. julija
je vedno večje zanimanje. Vsak dan
prihajajo prijave in vprašanja iz naj-
bolj oddaljenih krajev. Prijetno nas
pa je presenetila vest, da se delav-
stvo tudi iz drugih banovin priprav-
lja na to močeno manifestacijo de-

lovnega ljudstva. Tako sporočajo iz
Zagreba in Beograda, da organizira-
jo posebne vlake in da bodo tudi iz
njihovih krajev prišli delavski pev-
ski in godbeni zbori. Tako se že da-
nes cenijo število udeležencev na
15.000.

Zahvala kandidata

Kandidat na Jevtičevi listi in
bivši poslanec JNS za kamniški
okraj, gostilničar g. Cerar, je v na-
prednem dnevniku objavil razglas,
v katerem pravi:

»Velika množina prejetih glasov
mi je najboljšje priznanje za moje
večletno prizadevanje za izboljšanje
gospodarskih in socialnih razmer v
našem srezu, pa tudi dokaz, da je
narod spoznal moja čista pota in
moje nesebično delovanje za dobro-
bit sreza, ker ni nasedel raznim pod-
tikavanjem, obrekovanjem in lažem,
ki so se pojavile med volilno borbo.
(Ali morda s tem, ker je volil dru-
gega?)

Moja zahvala pa velja tudi vsem,
ki se zaradi načelnih smernic niso
udeležili volilnega boja in so s tem
pokazali svojo blagohotno nevtral-
nost.

Volilni neuspeh (!?) naj ne na-
pravi nikogar malodušnega, temveč
naj nam bo imperativ strnjenih vrst
v boju za dobrobit našega naroda,
za boljšo bodočnost naše lepe domo-
vine. Prosim Vas, da mi tudi v bo-
doče ohranite neskajeno zaupanje,
katero bom vedno vračal s srčno
dobrohotnostjo in požrtvovalnim de-
lom. Obračajte se brez pomislekov,
kakor dosedaj, na mene, ker Vam
hočem biti vedno objektivni sveto-
valec in pomočnik in to vsem ter
vsakomur.«

Sodeč po tej proklamaciji je
kamniški srez res zelo užalil g. go-
stilničarja Cerarja, ki smatra za ne-
uspeh vse, kjer ne načeljuje njegov
»jaz«.

Doma in po svetu

JNS proti JNS. — V ljubljanskih
dnevnikih se že nekaj časa vodi prav
zabavna diskusija med listi »Jutro-
vega« koncerna in novim konkuren-
tom »Glas Naroda«. Izdajatelji
»Glasa Naroda« so se hoteli priku-
piti ljudem z zabavljanjem nad JNS,
ki nikdar ni bila priljubljena med na-
šim narodom. To pa je seveda po-
vzročilo javen prepir med skregani-
mi prijatelji. Sestanek novoizvolje-
nih poslancev iz dravske banovine
je pa izbil sodu dno. Narodni po-
slanec N. je poslal »Slov. Narod«
poseben dopis, v katerem pravi med
drugim:

»Glasilo, ki se tiska v Merkur-
jevi tiskarni, kakor pravijo na stro-
ške zadruge »Narodna prosveta«,
katere vodilni član je podpredsednik
JSS g. senator Ivan Pucelj, priob-
čuje v zadnjem času z navno dema-
gogijo pisane članke proti JNS.
Končno bi se to mladim državljanom,
ki so sedaj iznašli svoj povsem za-
nesljliv recept za definitivno konsoli-
dacijo Jugoslavije, ne bi moglo za-
meriti. Kar me moti, je dejstvo, da
stoje za listom, ki tako piše skoraj
sami ljudje, katerih članstvo v JNS
je do danes še nepreklicano, ki so
deloma celo voditelji te stranke in se
tej vlogi še niso javno odrekli, a tu-
di taki, ki so baš kot odličniki JNS
vršili odgovoren vpliv na vodstvo
javnih poslov, odnosno so s pristan-
kom »vsemogočne« stranke imeli vi-
soke položaje. Ako namreč »Glas
Naroda« tolče po bivši JNS in jo
obremenjuje z grehi, pozablja, kot
rečeno, da so možje, ki danes odlo-

liki gostilniški sobi. Menili so, da bo
za zborovanje dovolj prostora v obeh
spodnjih sobah in v veži. Na dvori-
šču se jim je zdelo premrzlo, čeprav
je prvi sneg že skopnel. Toda, obe
gostilniški sobi sta bili že davno na-
polnjeni, tudi v veži je bilo že ljudi
glava pri glavi, da so se sklicatelji
morali stiskati krog okrogle mize v
najglobljem kotu. In še vedno so tru-
moma prihajali ljudje, moški in žen-
ske, rudarji in obrtniki, upokoenci in
šolarji. Vsa gornja hrastniška dolina
sn je zbrala pri Rošu, kakor da se
vrši danes tu nov sveti misijon, na
katerem bo govoril slavni, še nesli-
šani odrešenik. Na obsežnem dvori-
šču med hišo in gospodarskimi po-
slopi se je prerivala in prelivala
množica človeških glav, kakor da se
je ujelo med te stene črno jezero, ki
valovi in si išče izhoda. Vse je bilo
črno, moški klobuki in čepice, ženske
rute in ogrinjače; Obrazi ljudi so pa
bili na tem črnem ozadju mrtvaško
bledi, kakor da bi bil kdo široko
gnojnično jamo posejal z nežnobi-
mi lepeški črešnjevega cvetja.

(Dalje prihodnjič.)

IZ NAŠIH KRAJEV

Maribor

Ali bo „Zelenka in komp.“ ugodil delavskim zahtevam?

Pogajanja, ki so se vršila pretekli teden med Splošno del. strok. zvezo Jugoslavije in vodstvom tovarne Zelenka in komp. radi povišanja skrajno nizkih plač delavstva, do danes še niso rodila zaželenih uspehov, ker tovarnar niti na najnižje delavske zahteve pristati ne mara. Delavstvo zahteva one mezdre, ki jih je imelo pred letošnjo Veliko nočjo, to je okroglo 10–15% več kot pa znašajo sedanje plače. Ta zahteva je tako minimalna, da bi se povečala 14-dnevna delavska plača za pičlih Din 20 do Din 30.

In vendar so naletele te nadvse upravičene delavske zahteve na največji odpor pri vodstvu tovarne. Najpoprej je tovarnar nudił sploh samo tkalcem 5% povišanje plač, predilecem pa nič, čeprav je tudi predilecem po Veliki noči znižal plače. Pod pritiskom organiziranega nastopa celokupnega delavstva je po dolgotrajnih pogajanjih pristal tudi na 5% povišanje plač predilecem. Ker pa ta njegova ponudba še iz daleka ne odgovarja delavskim zahtevam, so jo vsi delavci, zbrani na shodu, ki ga je tovarnar sam sklical kar v tovarni, v dobri veri, da se bo že nekako »zglihal« z delavstvom, če ne bo zraven delavskih zastopnikov, jasno in enodušno izjavili, da takega povišanja plač ne morejo smatrati za resno in da med dno razprava za delavstvo še ni končana.

Delavstvo, ki se je pod pritiskom izredno slabih razmer in na pobudo svobodnih strokovnih organizacij vendar enkrat vzdramilo, bo tekom prihodnjih dni zavzeło svoje jasno stališče napram trdovratnosti delodajalca.

Delavstvo, ki se je pod pritiskom izredno slabih razmer in na pobudo svobodnih strokovnih organizacij vendar enkrat vzdramilo, bo tekom prihodnjih dni zavzeło svoje jasno stališče napram trdovratnosti delodajalca.

Sodugi in sodružice, prijavljajte se za celjski zlet. Čas hiti!

Neprijetnosti mestne občine s pravilnikom za uvoznino. Občinski proračun je potrjen, ne more se pa v celoti izvajati, ker še vedno ni potrjen pravilnik za uvoznino. To pomeni mesečno vsaj Din 100.000 izgube na dohodkih, kajti brez odobrenega pravilnika občina ne more pobirati uvoznine. S tem pa nastaja tudi nevarnost za proračun sam, kajti ako ne bo kritja za v proračunu predvidene izdatke, bo prišel proračun iz ravnateljstva in ima to lahko zelo neželje posledice.

Revolucija radi salate. Med mariborskimi in bolgarskimi vrtnarji iz okolice Čakovca je vladalo že dalje časa napeto razmerje, ker so slednji dovažali ob tržnih dneh zelenjavo v Maribor in na ta način občutno konkurirali domačinom. Minulo soboto je prišlo do izbruha in je duhove pomirila šele policija. Ko so se zjutraj pojavili, kakor običajno vozovi Bolgarov, ki so bili polni zelenjave, so nekateri domačini navalili nanje, prevrnili vozove in razmetali zelenjavo. Stvar bo bržčas končala na sodišču, s čemer seveda še ne bo odpravljena konkurenca. Škoda je baje dokaj velika, vrhuteza pa so nekateri odnesli z bojišča precej luđe praske.

V zaslužni pokoj je stopil te dni železniški strugar s. Ivan Zieser, ki je bil nad 34 let zaposlen v delavnici državne železnice. S. Zieser se je že v svoji mladosti pridružil delavskemu gibanju, kjer je kmalu zavzel važne funkcije. Bil je zaupnik svobodne železničarske strokovne organizacije v najtežji dobi, tudi med vojno, in se je aktivno udele-

žil vseh bojev, ki so jih vodili železničarji za izboljšanje svojega položaja. Organizirani delavci, zlasti pa železničarji, želijo, da bi s. Zieser še mnogo let, zlasti sedaj, ko bo kot upokojenec imel več možnosti za svobodno udeleževanje, uspešno sodeloval v delavskih organizacijah in pomagal s svojimi bogatimi izkušnjami organiziranemu delavstvu v boju za lepšo bodočnost.

Mladini bo treba posvečati več pažnje. V zadnjem času se pogosto opaža, da uhaja šolska mladina z doma. Potrebno je, da tako šola kakor tudi roditelji polagajo temu vprašanju več pažnje, kakor dosedaj.

Nov red za pešce in vozila, ki je bil uveden na Kralja Petra trgu še vedno traja v veliko nezadovoljstvo vseh pasantov, zlasti pa »kibicev«, ki se imenitno zabavajo, ko opazujejo, kako se trudijo stražniki pravilno usmerjati promet.

Podstavek spomenika admirala Tegetthoffa so te dni odstranili. »Ah wie schade«, bo vzdihnil marsikakšen mariborski purgar.

Voznja v neznano, ki jo je opravil minulo nedeljo »rdeči Francelj«, je izpadla v polno zadovoljstvo udeležencev.

Brezobziren avtomobilist je te dni povozil v bližini Košakov Majerja Franca, ki je obležal na licu mesta. Stroj kazni bi bile primerne.

50 letnico obstoja »Zavoda komisijonarjev« so praznovali mariborski poklicni komisijonari.

Narodno gledališče. Torek, dne 4. junija ob 20. uri: »Trafika« v korist Združenja gledaliških igralcev. Zadnja predstava v tej sezoni.

Ali si že poravnai naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Šoštanj

Ogromna manifestacija delovnega ljudstva na predavanju. — Nad 700 ljudi, ki so začeli misliti z lastnimi možgani, je prišlo kljub slabemu vremenu na predavanje, ki se je vršilo pretekli četrtek v Zadrudnem domu. Tako ogromne udeležbe na predavanju nihče ne pomeni. Zbrala se je ogromna množica ljudi, obrtnikov, kmetov in delavcev, da posluša najnovejša poročila in socialno zakonodajo. Ne da bi hvalili, vendar moramo reči, da sta si ss. dr. Reisman in Jelen osvojila že skoraj vsa zaslužena srca in tistih, ki si želijo vstajenja, ki delajo na tem, da bi poštenim potom dosegli svoj cilj in tistih, ki čakajo kakor slepi, da spregledajo. Gospodje so slabo računali, ako so mislili, da bo treba udariti in da se bomo razkropili. Ne! Ne! Spoznali smo, kam spadamo. Z dneva v dan pridobivamo in gradimo naše postojanke. Naše vrste rasejo in nemogoče je razbiti maso enotnih misli. Če odpadeta dva, trije, to ni nobena zguba, ampak to je dokaz, da se naše vrste čistijo in da so z dneva v dan krepkejšje. Zadnji čas je, da smo spoznali eden drugega, kmet obrtnika in delavca in obratno, spoznali pa smo tudi, da lepe zaokrožene besede gotovih gospodov ne morejo več vplivati in varati naših možgan; nič več ne vlečejo golaži in podobno, ampak naša skupna borba za pravico, svobodo in enakost vseh ljudi, bo zmagala! Mi smo tisti, ki ustvarjamo, mi smo tisti, ki zidamo, zbog tega hočemo naše pravice. Hočemo biti ljudje, hočemo biti enaki. Zmagovati pa bomo, ako se še močnejše združimo. Vsi člani delovnega ljudstva v eno močno falango. Mi vstajamo in vas je strah!

Umrl je s. Franc Schwarz po dolgoletni mučni bolezni v četrtek, dne 30. maja. Pogreb je bil v soboto, dne 1. junija ob veliki udeležbi delavstva in ostalega občinstva. Omenimo naj, da je bil dolga leta socialistični občinski odbornik, član »Svobode« in pevskih društev. Na zadnji poti ga je spremljalo gasilno društvo, igrala pa je žalna koračnica »Zarja«. Združeni delavci pevci pa so mu zapeli v slovo. Preostali naše globoko sožalje!

Vsled pogreba s. Fr. Schwarza in drugih prireditelj v nedeljo 2. junija del. godba »Zarja« ni imela svojega že objavljenega promenačnega koncerta. Vršil se bo pa v kratkem.

Birmanska darila samo pri M. Jgerjevemu sinu

Žepne ure od Din 38.— naprej
zapestne ure od Din 70.— naprej
Blagajniška cena tudi pri plačilu na obroke

Zgodovinsko laž zopet ponavljajo. Zadnje dni, ko je časopisje pisalo o bivšem škofu Jegliču, se je spet proslavljala takozvana majska deklaracija. Čudimo se, da se pismarji še danes navdušujejo za deklaracijo, ki poudarja vdanost Slovencev — Habsburžanom. Ali je med njimi še vedno tako močan duh Franca Jožefa I.?

Marksizem pobija — dr. Cepuder v »Pohodu«, kakor da mu je marksizem pripravil nedavno osebno nezgodo. Če ga že mika ta bojni teren, bi mu svetovali vsaj toliko, da se seznani z marksizmom vsaj takole v glavnih obrisih. Kajti s svojim dosedanjim popolnim neznanjem predmeta skrbi »Pohod« samo za veselje marksistov.

To pa ne bo ne učenjak, ne junak. Mladi doktor Joža Vilfan je že znan našim bralcem, ko je proti Topalovičevi listi delovnega ljudstva iskal druge kandidate — brez uspeha. Zdaj se je pa v reviji »Sodobnost« lotil drugih problemov: napada znano tivolsko resolucijo jugoslovanskih socialdemokratskih strank. Resolucija je seveda kontrarevolucionarna, ker je popolnoma umljivo, ko pa prej ni sodeloval dr. Vilfan; kontrarevolucionarna je pa tudi zato, ker v njej ni fraze »samoodločba narodov do odcepitve«. To je hudo. Tolaži nas le to, da tudi Marx ni poznal te fraze. Morda se bo ta kontrarevolucionarna napaka popravila ob 50 letnem jubileju tivolske resolucije; dotlej bo menda tudi Vilfan utegnil, da se malo boljše seznani z zgodovino našega nacionalnega vprašanja. Danes ga še ne smemo razburjati, ko vidimo, da je potreboval pol leta za mukotrpen odgovor decemberski »Svobodi«. Naj se nekoliko opomore, pa bomo potem junško sukali učenjaški meč z mladim doktorjem.

Pokojniški zavod polaga račune. Minulo nedeljo se je vršil v Ljubljani občni zbor Pokojniškega zavoda za zapravne nameščence v Ljubljani.

Celje

Zlet na Jesenice se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. nepreklicno. Odhod v nedeljo točno ob pol 5. uri zjutraj. Vlak se bo ustavil na teh-le postajah: Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Ljubljana in Kranj. Pozivamo udeležence da pridejo pravočasno na kolodvor, ter se ravnajo točno po navodilih rediteljev. Povratek v ponedeljek ob 8. uri zvečer iz Jesenic. Na svidenje!

Kranj

Aktualne zadeve. Protituberkulozna akcija, ki se je vršila pretekli teden, ne obeta posebnih uspehov, saj so razmere take, da ni mogoče računati s tem, da bi uspela. Predavanji, katere so obdržali zdravniki OUZD, gg. dr. Bežek, dr. Bežič in dr. Globočnik po večjih tovarnah, so bila zelo dobro obiskana. Delavstvo je pokazalo za akcijo mnogo interesa in je pazno sledilo izvajanjem predavateljev. Slišati je bilo med predavanji s strani žensk samo par upravičenih medklincev, da z Din 20 na dan ni mogoče kupiti zadostne hrane in si najeti zdravstveno stanovanje. Vršila so se tudi šolska predavanja in organizirali izleti z devizo: dajmo otrokom solnce in zrak! Krajevna protituberkulozna liga je dala v namen za pogostitev otrok na izletih Din 400. Požrtvovalna je akcija, ki jo vrši krajevna protituberkulozna liga s svojimi skromnimi sredstvi. Delavstvo je hvalježno za vsako pomoč, katero prejema v bolezni in za vse nasvete, posebno še ono, ki ni bolniško zavarovano, ali ki je vsled dolge bolezni že izčrpal hranarino. Da bi se pa dobilo vsaj nekoliko finančnih sredstev, je krajevna protituberkulozna liga sklenila zaposliti tovarne, da plačajo letno Din 10 za vsakega v podjetju zaposlenega delavca. Tovarne so se temu sklepu odzvale, le ena večja tovarna je ostala gluha na obe ušesi, čeprav je ravno njeno delavstvo, radi slabih mezd, bolezni precej podvrženo. Tudi s strani delavstva je v splošnem premalo zanimanja za protituberkulozno ligo, treba je aktivnega sodelovanja s tem, da postanejo vsi člani. Vsaj letna članarina znaša samo Din 12. Pokažite, da imate več socialnega razumevanja in čuta za pomoč sotrpnikom, kateri v veliki večini tej potrebni ustanovi ne posvečajo nobene pozornosti. Nekateri meščani pa še posebno to akcijo ignorirajo in omalovažujejo, saj se je zgodil slučaj, ko je premožni trgovec odklonil list Osrednje protituberkulozne lige, ki stane samo Din 2.50. Delavstvo pozdravlja ustanovitev protituberkulozne dispanzerja in gre priznati vsem tistim, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tej potrebni ustanovi. — Vsekakor pa v današnjih razmerah tudi protituberkulozna liga s skromnimi sredstvi ne more preprečiti širjenja tuberkuloze med delovnim ljudstvom, ampak je v stanju samo

nekoliko pomagati tistim, ki okrevajo od težke bolezni. Zato je uspeh še vedno problematičen. Treba je začeti zdraviti tuberkulozo pri glavi s tem, da se skrajša delovni čas in zboljšajo mezdre, ter odpravi brezposelnost. Merodajni faktorji naj resno prouče položaj delavstva in podpirajo akcije proti kapitalističnemu izkoriščanju. Tekstilno in sploh vse delavstvo, zdrami se in pristopaj k razredni strokovni organizaciji. Agitirajte za kongres naše organizacije, ki se bo vršil dne 9. in 10. junija, kjer se mora zbrati vse delovno ljudstvo in manifestirati za svoje pravice, da si s tem zasigura človeško življenje, da ne bo vsled slabe prehrane in stanovanja vedno izpostavljeno tej zavratni bolezni — tuberkulozi.

Ptuj

Predavanje o zaupnikih. 6. junija bomo imeli v Ptuj pri tovarni »Petoviji« volitive obratnih zaupnikov, ker je obrat meseca majnika počival in se takrat volitive niso moge izvršiti. Ker je delavstvo pri »Petoviji« že dolgo časa v mezdnem gibanju in v neprestanem boju za izvajanje socialne zakonodaje, vlada med delavstvom veliko zanimanje za te volitive. Ravno pri »Petoviji« potrebuje delavstvo odločnih in razumnih delavskih zaupnikov, in je radi tega podružnica »Splošne delavske zveze« naprosila s. dr. Reismana, da je prišel minulo nedeljo predavati o zakonu o zaščiti delav-

cev glede zaupnikov. Delavstvo je z največjo pozornostjo sledilo izvajanjem s. predavatelja o pomenu zaščite delavskih zaupnikov. Delavstvo je odločno borbeno razpoloženo za svojo listo. K volitvam bo baje prišel tudi zastopnik Inspekcije dela in Delavske zbornice iz Ljubljane. Predavanje je otvoril in vodil s. Šmid.

Slovenska Bistrica

Pojasnilo. V štev. 41 »Delavske politike« z dne 25. maja 1935 je bil objavljen članek pod naslovom »Kaj pa to pomeni« v zadevi koruzne moke, ki jo je prejela tuk. občina. Ker pa je članek povsem pomanjkljiv, prosimo, da blagovolite objaviti sledeče pojasnilo: Ni res, da je občina prejela večjo količino koruzne moke zato, da jo razdeli brezplačno med revne občane, pač pa je res, da je občina prejela 2000 (dvatisoč) kg koruzne moke iz (bednostnega sklada z nalogom, da jo razdeli med revne občane le 1000 kg, a 1000 kg jo pa uporabi za javna dela. Tudi ni res, da se moka daje proti odškodnini po 1 Din za kg, pač pa je res, da se je med revne občane razdelilo 1000 kg moke popolnoma brezplačno, a 1000 kg moke se bo uporabilo za javna dela pri občinskih cestah in sicer tako, da bo vsak delavec zaslužil Din 30 dnevno in ne po Din 15 dnevno, kot je v članku objavljeno. — Uprava občine Slov. Bistrica-okolica.

Čudno postopanje OUZD

Mi smo odločno proti demontaži delavskega zavarovanja.

Zaprepaščeni smo bili, ko smo začeli pritožbe stavbinskih delavcev, da ih OUZD ne sprejme v zavarovanje, kadar opravljajo stavbinska dela na kmetih in jih ne plačuje direktno stavbeni obrtnik. Svoje stališče motivira OUZD s tem, da spadajo taki delavci med poljedelske delavce, ki so po § 6. Zakl. o zav. del. izveti iz zavarovanja. OUZD bi moral po svoji statistiki prvi vedeti, da je gradbena delavnost popolnoma na tleh, naravna posledica je strašna brezposelnost med stavbinskimi delavci. Ker živi ne morejo v grob, kajti brezposelnost podpora borze dela je zanje večinoma nedosegljiva. Krasti pa tudi ne smejo, so prisiljeni sprejeti delo pod vsakršnimi pogoji. In tako se zatekajo tudi na deželo, iščejo dela pri kmetih. Ti delavci so torej eni in isti ljudje, ki so včeraj delali isto delo pri moštru in so bili člani OUZD, danes pa jim je vzeta blagodat socialnega zavarovanja samo zato, ker se je spremenila oseba delodajalca, torej samo radi formalne spremembe. Ne samo, da jih tepe bič brezposelnosti in beraških mezd, če že delajo, odzva-me se jim še podpora, kadar si pri delu pomolijo ude; če se tak delavec ubije, imajo

preostali le še pravico, da čakajo, da tudi oni poginejo od gladi. Kaj naj rečemo k takemu postopanju? Saj vsakdo ve, da stavbinski in poljski delavec nista eno in isto. Iz §§ 3., 6. in 18. zakona nedvoumno sledi, da so stavbinski delavci v vsakem slučaju podvrženi zavarovanju, pa če delajo direktno pri mojstru ali ne. Če pa bi se jih kot sezijeke delavce hotelo izločiti iz zavarovanja, jo to v smislu § 4. zakona o zav. del. pridržano ministru za socialno politiko. Vprašamo Suzor, kako je mogel potrditi sklep ravnateljstva ljubljanskega OUZD, ki je v kričnem protislovju z zakonom. Ali se hoče tudi kmečki vprašanje začeti reševati na račun izstradanega delavstva, kakor se rešuje kriza v kapitalističnem gospodarstvu. Mi smo odločno za zaščito kmetov, toda na stroške finančnega in industrijskega kapitala, ki je kmeta tudi upropastil.

Skrajni čas je, da se razpišejo volitive v ustanovi delavskega zavarovanja, kajti neizvoljeni predstavniki delavcev so topot zopet sami dokazali s svojim postopanjem, da so take volitive nujno potrebne.

Mezdna politika v teoriji in praksi

«Podjetnik, ki znižuje delavstvu mezde na nemoogo nizko stopnjo, je največji sovražnik države, ker dela v roko s komunistično propagando. V svojem brezmejnem pohlepu je postal subverzivni element, ki ga je treba ukrotiti in kaznovati s strogimi odredbami državnih oblasti.»

Te besede je napisal ljubljanski list, ki je vneto zagovarjal režimske kandidate v dravski banovini ob volitvah v narodno skupščino. Ne očitamo mu tega, ker je bila to njegova dolžnost. Povdarjamo pa, da se čudimo, kako more list tako obsojati kapitalistične izkoriščevalce, ki vodijo prav enako mezdno politiko, kakor je vodil prejšnji režim Jugoslovanske narodne stranke, kakor omenja isti list. Politika zniževanja mezd in plač je starejšega datuma. Nprestano so se zniževale mezde in plače državnim uradnikom, nameščencem državnih podjetij, sedaj samoupravnim nameščencem, potem nameščencem samoupravnih ustanov, češ, da je kriza. Z isto pravico, opravičeno, so tudi podjetniki pričeli z direktnimi ali indirektnimi redukcijami plač, bolj in bolj izkoriščati delavstvo. Ali to še ni bilo dovolj. Izvršujejo se javna dela, pri katerih se delavcem ne sme več plačati kakor

največ 20 Din na dan.

Pri regulaciji Savinje zaslužijo delavci po 16 Din na dan. V Zagrebu in tudi pri nas so plače po eno do dva dinarja na uro pri delih, ki jih oddajajo javnopravne ustanove v zakup. To so kričeče mezdne razmere. To je politika nekega kapitalističnega egoističnega kroga, ki skuša kljub krizi ohraniti prvotne in še večje do-

bičke — zgolj na račun delavstva. Pametno to gospodarstvo ni vsaj ne s stališča splošnih interesov.

Tuji kapital ima protekcijo. Ščiti ga carina, ima carinske ugodnosti pri uvozu surovin in pa popolno svobodo, da vzdržuje svoje visoke kartelne cene ter da sme izkoriščati naše delavstvo, kolikor hoče.

Navedeni list pravi, da ne bi bilo dobro, če bi se sililo kapitaliste, da znižajo cene in tudi določitev minimalnih plač ni primerna. Delavstvo naj se organizira pa naj izvojuje kolektivne pogodbe in dobre plače.

Lepo. Toda v ta namen potrebuje delavstvo popolno koalicijsko svobodo, svobodo boja za svojo existenco. Tudi ne sme biti določb, ki določajo maksimalno mezdo (pri javnih delih, bednostnem fondu itd.) neprimerno nizko mezdo kot maksimum in ob oddaji javnih del se morajo obenem določiti primerne minimalne mezde in dobri drugi delovni pogoji. Le taka politika bi bila v interesu splošnosti, ne bi bila subverzivna, ki naj jo kaznuje oblast. Politika prejšnjega ali prejšnjih režimov pa obubožava široki narod, delovne sloje, kmete in obrtnike ter kupiči v neki nam neznani kliki večje in večje bogastvo.

Dajte delovnemu ljudstvu plače, pa bo kriza ozdravljena. Dajte priliko kmetu in obrtniku, da bo prodal sadove svojega dela, pa bo poživilo narodno gospodarstvo.

Tako pa ne bo, ker ne more. To ve celo predsednik Zedinjenih držav, gospod Roosevelt, ki je bolj pomemben gospodarski politik kakor mi.

Trgovina med Jugoslavijo in Francijo

Jugoslavija več uvaža kot pa izvaža

Trgovinske pogodbe urejujejo trgovske odnose med državami. Medsebojno nakupovanje blaga mora biti v enakomernem razmerju, če ni, ima ta ali ona država pasivno trgovinsko bilanco, kar izpodjeda korenine gospodarstva.

Tako pogodbo imata tudi Jugoslavija in Francija, ki pa kaže, da Jugoslavija več uvaža iz Francije, kakor prodaja v Francijo. Pregled zadnjih treh let kaže tole razmerje:

	ton	stotisoč Din
1932	35.281	82.192
1933	43.526	74.341
1934	28.827	51.437
		207.970

	ton	stotisoč Din
1932	12.028	129.319
1933	13.489	120.632
1934	12.188	177.693
		427.644

V Francijo smo torej v treh letih prodali za okroglo 20 milijonov dinarjev manj kakor kupili. Iz tega razloga je potrebna revizija trgovinske pogodbe, znižanje carin in več agilnosti v eksportu pri nas kakor tudi več interesa v Franciji za naše lesne in druge produkte, ki jih Francija rabi, če ne doma, pa v kolonijah.

Roosevelt izjavlja

Slaba je ustava. Plebiscit o gospodarski politiki

Časnikarjem je Roosevelt izjavil z ozirom na odločbo najvišjega sodišča glede veljavnosti njegovih gospodarskih reform, da pomeni razveljavljenje pričetek ustavne krize. Narod se bo moral odločiti za izpremembo dosedanje ustave ali pa ne bo moderne gospodarske in socialne zakonodaje. Ljudstvo bo moralo odločiti ali naj se vlada briga za gospodarsko in socialno življenje ali pa naj to prepusti 48 deželam zveze. Ta zadeva ne bo rešena pred štirimi petimi leti ter izreka nado, da se bodo razveljavljali zakoni prostovoljno izvrševali.

V tekstilni, železni in bakreni industriji so se podjetja že izrekla za prostovoljno izvajanje reformne zakonodaje. V vseh zveznih državah pa zahteva ladjedelska industrija znižanje cen in delavskih plač ter celo podaljšanje delovnega časa.

Razpis

Občina Hrastnik-Dol, srez Laško razpisuje pragmatično mesto občinskega redarja.

Solska izobrazba: Pismenost in odsluženi kadrski rok.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbencih, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Nastop službe 1. avgusta 1935.

Uprava občine Hrastnik-Dol, dne 29. maja 1935.

Preklic

Podpisani Leuko Franc, upokojeni rudar na Prevaljah, obžalujem, da sem očital 5. maja t. l. gg. Hočnik Francu, upokojenemu rudarju na Lešah in Korenu Pavlu, rudarju na Prevaljah, da sta si nagrabila pri Konzumnem društvu za Slovenijo Din 60.000 in Din 100.000, preklicujem ta očitke kot neresnične ter se zahvaljujem, da sta odstopila od kazenske tožbe, proti plačilu Din 300 za šolsko kuhinjo v Prevaljah in povračilu nastalih stroškov.

Prevalje, dne 24. maja 1935.

Leuko Franc.

Razno

Socialistični minister o pobljanju krize. — Hendrik de Man, belgijski socialistični minister za javna dela je novinarjem sporočil naslednji svoj program za bližnjo prihodnost: Poleg obsežnih javnih del hoče tudi gospodarsko in finančno reorganizirati vso deželo. Ne gre samo za zaposlitev brezposelnih, temveč tudi za dvig kupne moči. Vendar so tudi javna dela važen sestavni del splošne akcije. Pri javnih delih se delavci tudi plačujejo po dogovoru z delavskimi sindikati. Do zdaj so namenili za javna dela 6 milijard frankov. Ustanovil je tudi centralni urad za oživiljenje gospodarstva; imenuje se »OREC«; njemu je dodeljen tudi urad za nadzorstvo bank in fondov za izenačenje deviz, hipotekarni zavod, urad za posredovanje dela in urad za gospodarske informacije.

Konsum piva pada. — Tako ugotavlja časopisje ob bilanci pivovarstvene družbe »Union«. Ni čudno, če so po eni strani taki zaslužki, po drugi pa tako drago pivo, ki je pa slabše od češkega, ki pa ne more na naš trg, ker so se naši delničarji dobro zavarovali s carinami in s kartelno zvezo. Konsumentje bi mogli s solidarno akcijo poceniti pivo.

Pouk o gospodarstvu in gospodarski politiki je pričel prinašati ljubljanski dnevnik. Praksa pa kaže, da se je hotelo sanirati gospodarstvo z zniževanjem direktnih davkov na bogastvo ter uvajanjem indirektnih davščin. V Ljubljani krijejo indirektne davščine najbrže več kakor 50 odst. proračuna; enakih davščin ima tudi banovina mnogo.

Nove aeroplane gradi Turčija. Turčija gradi 500 novih aeroplanov v vojne namene. Pač delajo vsi tako — za mir.

7 ranjencev na seji občinskega sveta. — V občinskem svetu industrijskega mesta Lodz na Poljskem imajo večino stranke, ki so v opoziciji proti režimu. Razmere so napete; na zadnji seji so se tako spoprijeli, da je bilo ranjenih 7 občinskih svetnikov, med njimi 2 težko. — V istem mestu je odpuščen delavec ustrelil direktorja velike tekstilne tovarne. Potem se je sam javil po-

liciji in izjavil, da je ustrelil direktorja, ker ga je krivično odpustil iz službe.

Delavski pravni svetovalec

Hrastnik

Vprašanje: Ali sme delodajalec prijaviti delavca pri OUZD v nižjem meznem razredu kot pa le-ta faktično prejema plače?

Odgovor: Ugotovite točno, koliko je prejel imenovani delavec mezde. Ako spada po višini svoje mezde v 12. razred, mora biti tudi v 12. razredu prijavljen. OUZD izplačuje bolniško podporo v tistem razredu, v katerem ga je podjetje prijavilo. Ako je delavec prejel nižjo bolniško podporo kot mu na podlagi njegovega zavarovanega zaslužka pripada, bo krivda na podjetju. Delavec naj se pritoži na OUZD, in naj v pritožbi navede višino svoje mezde, pa bo zadeva kmalu urejena.

Prijatelj Prirode

Izlet na Pokljuko, Mrzli Studenec, Rudno polje in Bohinjsko jezero bo priredila podružnica T. D. »Prijatelj prirode« v Ljubljani na Binkošti, 9. in 10. junija. Odhod z izletniškim vlakom v nedeljo, 9. junija zjutraj do Podhoma, vrnitev v ponedeljek 10. junija z istim vlakom zvečer iz Boh. Bistrice. Vozne listke za izletniški vlak je kupiti do Boh. Bistrice in veljajo tudi za povratek. Zbirališče 9. junija zjutraj ob 5. uro zjutraj pred glavnim kolodvorom.

T. D. »Prijatelj prirode« podružnica v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor, ki se bo vršil 17. junija 1935 ob pol 8. uri zvečer v prostorih Strokovne komisije v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22a (Delavska zbornica). Ako ob napovedani uri občni zbor ne bo sklepčen, se vrši v smislu čl. 63 društvenih pravil eno uro kasneje nov občni zbor na istem kraju in z istim dnevnim redom, in sicer ob vsaki udeležbi. — Odbor.

Planinska in izletniška zadruga »Prijatelj prirode« r. z. o. z. v Ljubljani vabi na svoj redni občni zbor, ki se bo vršil v petek, dne 21. junija 1935 ob 20. uri v društvenem lokalu v Delavski zbornici v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22a-I. Če ob določeni uri ne bo navzočih vsaj polovica članov, se skliče pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi in se vrši na istem kraju. — Načelstvo.

PREKLIC

Podpisani preklicujem žalitve, katere sem izrekel napram Pušniku Ivanu, rudarju na Lešah dne 5. maja 1935 ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Prevalje, dne 17. maja 1935.

Levko Franc.

Sportna rubrika

Zadnji dogodki na zelenem polju mlajše sodruge.

V državni ligi je igralo Primorje v Ljubljani proti Hajduku neodločeno 2 : 2. Enako sta v Zagrebu delila točke Hašk in Concordia 1 : 1.

V nedeljo pa je BSK porazil v Beogradu Haška z 8 : 2, Gradjanski pa je v Zagrebu odpravil Jugoslavijo z 2 : 1. V državni ligi vodi še vedno Hajduk s 13 točkami.

V podsavezni ligi sta bili pretekli teden le dve tekmi in sicer je v Mariboru Železničar porazil Svobodo s 3 : 1, v Ljubljani pa je Ilirija le težko nadvladala Čakovčane s 3 : 2. Na prvem mestu je še vedno Železničar, ki ima enake izglede na končno prvenstvo, kakor Ilirija. Na nevarnem predzadnjem mestu pa se nahaja mariborska Svoboda, ki mora dobiti dve točki, da se reši nevarnosti zadnjega mesta.

V drugem razredu je v Ljubljani doživela Svoboda težak poraz 7 : 0 od Reke.

Preteklo nedeljo se je vršilo tudi lahkotatsko prvenstvo države za moštva ter je že tretjič doseglo prvo mesto Primorje, ki si je s tem definitivno osvojilo razpisani pokal, drugi je Hašk, tretji mariborski Železničar, kateremu sledi Ilirija, Concordija.

V Mariboru pa so imeli olimpijski dan s pestrim sporedom ter je v nogometnih prireditvah juniorskih moštev zmagala Svoboda, pa tudi v turnirju prvih moštev je prišla v finale, kjer je podlegla Železničarju z 2 : 1.

Mladina naprej! Pri nedeljskih olimpijskih igrah v Mariboru se je mladina »Svobode« plasirala na prvo mesto. Bili so časi, ko je zgubljala tekme po 13 : 0., sedaj pa ta lep preokret in napredek.

Prvo moštvo je ob tej priliki zasedlo drugo mesto. Zaigralo je, da je bilo veselje gledati. Mali nesporazum je odločil, da ni sledilo mladini in se postavilo na prvo mesto maribor. nogometašev. Nerazpoloženje, ki je vladalo nekaj dni vsled odhoda najboljših fantov k vojakom, se je spremenilo v veliko disciplino, voljo in željo po zmagi. Krepko naprej!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. - Telefon štev. 2324.